

**PER UNES FESTES LLIURES
DE VIOLÈNCIES MASCLISTES**

PROTOCOL D'ACTUACIÓ

1. PRESENTACIÓ

2. LES VIOLÈNCIES HETEROPATRIARCALS EN ELS CONTEXTOS FESTIUS.

- 2.1. QUE ENTEM PER VIOLÈNCIES MASCLISTES?
- 2.2. CONTEXT I MARC EXPLICATIU
- 2.3. QUI LES POT EXERCIR?
- 2.4. QUI LES POT PATIR?

3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ.

- 3.1. QUI HA D'INTERVENIR?
- 3.2. COM PODEM PREVENIR LES AGRESIONS HETEROPATRIARCALS?
- 3.3. COM ACTUAR QUAN ES PRODUEIX UNA AGRESSIÓ MASCLISTA?

Principis generals de la intervenció.

Dimensions i nivells de les agressions.

Qui pot denunciar l'agressió?

Actuació davant l'agressió.

Com acompanyem a la persona que ha patit una agressió?

4. CONTACTES.

5. DIFUSIÓ I FORMACIÓ.

6. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

1. PRESENTACIÓ

Aquest Protocol és una eina de reflexió i també de lluita. Ens permet posar sobre la taula diferents situacions quotidianes que pretenem erradicar. És una eina de denúncia col·lectiva amb la voluntat de transformar consciències i actituds.

Aquesta iniciativa sorgeix gràcies altres experiències comunitàries que han treballat en aquest camí, com és el Protocol per unes Festes Lliures de Violències Masclistes del Poble Sec, el Protocol de l'ajuntament de Cerdanyola i també en l'actual marc normatiu català: llei dels drets de les dones a eradicar la violència masclista i la llei per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

2. VIOLÈNCIES HETEROPATRIARCALS EN ELS CONTEXTOS FESTIUS

2.1. QUE ENTEM PER VIOLÈNCIES MASCLISTES I HETERONORMATIVES EN CONTEXTOS FESTIUS?

Les violències heteropatriarcals no són fets aïllats o puntuals, són l'expressió d'una desigualtat simbòlica i estructural. Les entenem com un continuum que va des d'una imatge, un comentari ofensiu o degradant a agressions de caràcter sexual. S'expressen mitjançant agressions ambientals, verbals, físiques i/o sexuals i s'exerceixen sobre una o varies persones per motius d'identitat de gènere, aspecte físic i/o orientació afectiva- sexual.

Algunes possibles manifestacions:

TIPOLOGIA	MANIFESTACIONS
SIMBÒLICA/AMBIENTAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Exhibició de símbols sexistes ofensius.▪ Exhibició d'imatges ofensives i/o vexatòries de les dones i de les persones homosexuals i trans.▪ Músiques que inciten a la violència masclistes i a delictes d'odi per qüestions de gènere, homofòbia i transfòbia.
VERBAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Comentaris ofensius i/o degradants en relació a la identitat de gènere i/o l'opció afectiva- sexual.▪ Abusos verbals o qualsevol altre comportament hostil com insults, burles, comentaris despectius sobre la persona i/o col·lectiu.▪ Comentaris indesitjats sobre l'aspecte físic o el cos.▪ Al·lusions de caràcter sexual no desitjades.
FÍSIC/SEXUAL	<ul style="list-style-type: none">▪ Formes no benvingudes de contacte físic, tocaments no desitjats que incomodin, violentin o no agradin a la persona o grup que els pateix.▪ Intents d'agressions sexuals i/o violacions.

2.2. CONTEXT I MARC EXPLICATIU

La violència a l'àmbit festiu i d'oci contempla dos dimensions interrelacionades que actuen sobre la problemàtica: les lògiques heteropatriarcals i el context específic d'oci.

Aquesta interrelació d'elements actua, per una banda, legitimant les conductes de les persones agressores i, per altre, minimitzant els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida, fet que permet que aquestes violències quedin silenciades o minimitzades i que revictimitzin la persona que les pateix, convertint-la en la "responsable" de l'agressió viscuda.

2.3. QUI LES POT EXERCIR?

Qualsevol persona pot protagonitzar un episodi violent, ja que moltes de les seves manifestacions estan absolutament normalitzades; responen a les relacions i normatives de gènere, així com a les seves lògiques binàries. En gran nombre d'ocasions la persona assetjadora pot ser algú que forma part del cercle relacional més pròxim (conegut, company) o persones externes i desconegudes que es trobin a l'entorn.

2.3. QUI LES POT PATIR?

Qualsevol persona pot patir aquestes violències, no obstant, per les pròpies raons explicatives de la violència heteropatriarcal, són les dones i totes aquelles persones amb adscripcions de gènere no normatives; persones trans, persones homosexuals, qui més les pateixen.

3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ

3.1. QUI HA D'INTERVENIR?

Entenem les violències masclistes i heteronormatives des d'una perspectiva multidimensional, per tant fugim dels models que individualitzen els fets. No són actes aïllats que afecten només a una persona o a un grup específic, les violències heteropatriarcal ens afecten col·lectivament i totes i tots podem respondre i actuar davant les mateixes.

Partim de la premissa de que la resposta comunitària és central per prevenir i actuar davant d'una agressió i per a donar suport i acompanyar a la persona que la pateix.

3.2. COM PODEM PREVENIR LES AGRESSIONS HETEROPATRIARCAL?

Proposta d'actuacions preventives:

- Fer de la igualtat de gènere i de la prevenció de les violències masclistes i heteronormatives uns dels valors fonamentals de les festes.
- Elaboració de cartells preventius per penjar als espais de les festes.
- Cartells explicatius del Protocol a les barres i els espais de referència de les festes.
- Falques declarant les festes com a territori lliure de violències masclistes i heteronormatives.

- Informació i sensibilització a les entitats implicades a les comissions de festes sobre el Protocol.
- Formació adreçada a totes les persones organitzadores de les festes sobre el Protocol i com actuar preventivament i en cas d'agressió.
- Fer difusió del Protocol a les xarxes socials i als mitjans de comunicació local.
- Altres.

3.3. COM ACTUAR QUAN ES PRODUUEIX UNA AGRESSIÓ MASCLISTA?

La nostra intervenció té un doble objectiu:

- **Acompanyar i donar suport a la persona, o persones, que pateixen una agressió.**
- **Donar una resposta individual i comunitària a l'agressió en el moment que es produeix. Evitar la seva impunitat.**

Principis generals de l'actuació:

1. **Cal identificar les agressions:** tant **en la seva expressió**, ja que moltes estan normalitzades social i culturalment, com **en relació a qui les pot patir**; malgrat les agressions sovint afecten més a dones joves o persones homosexuals o trans, tothom podem patir-les, més enllà de l'edat, l'opció identitaria o afectiva- sexual.
2. Les agressions masclistes s'expressen mitjançant una gradació de manifestacions, **les respostes tindran en consideració el nivell i les característiques de l'agressió.** Veure quadre adjunt amb dimensions i nivells d'agressió.
3. **Crearem un espai de seguretat al voltant de la persona agredida**, l'oferirem suport i acompanyament i l'explicarem les opcions i respostes que contempla el Protocol.
4. Quan ens adrecem a la persona agressora l'explicarem que no s'accepten agressions ni masclistes ni homofòbiques o transfòbiques a l'espai de festes i que cal que modifiqui la seva actitud o comportament. **Amb caràcter general, no identificarem la persona que ha denunciat l'agressió.**

Dimensions i nivells de les agressions.

	NIVELL 1	NIVELL 2	NIVELL 3
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Insultar, escridassar, burles sexistes, jutjar la vida sexo-afectiva, menysprear,..	Amençar, fer xantatge, comentaris sobre aparença,..	Amençar de mort, amenaçar amb el suïcidi, ...
VIOLÈNCIA FÍSICA	Envair l'espai, intimidar, tocaments no sexuals no desitjats, donar empentes,..	Immobilitzar, arraconar, escopir, estirar cabells, perseguir, ...	Cops de puny/peu, retenir, agafar del coll,...
VIOLÈNCIA SEXUAL	Bavosejar, mirades o comentaris sexuals no desitjats, ...	Tocaments sexuals no desitjats, assetjament per opció sexual, imposar pràctiques sexuals no segures,...	Exhibicionisme sexual, violació (no només penetració), xantatge i amenaça per practiques sexuals,...
VIOLÈNCIA AMBIENTAL	Colpejar objectes, cosificar, ús de llenguatge sexista, ...	Colpejar fort o llançar objectes, aïllar,...	Creumar objectes, fer mal a persones estimades, fer mal a mascotes,...

Entenem el nivell 3 com el més greu i perillós per la integritat tant de la persona agredida com de la resta de persones assistents a l'espai de festa.

Qui pot denunciar l'agressió?:

- Qualsevol persona que sigui testimoni d'una agressió.
- La persona agredida.

Si denuncia una persona testimoni:

- **Si és de la comissió de festes** es posarà en contacte directament amb les persones *agents preventius*, que seran les encarregades d'acompanyar i actuar.
- **Si és una persona participant** es posarà en contacte amb l'organització, les persones al càrrec de les barres o directament amb les persones *agents preventius*.

*SI DENUNCIA UNA PERSONA TESTIMONI DELS FETS, SEMPRE ENS ADREÇAREM, EN PRIMER LLOC, A LA PERSONA AGREDIDA PER DONAR-LI SUPORT, PREGUNTAR-LI SI VOL DENUNCIAR ELS FETS I EXPLICAR-LI L'EXISTÈNCIA DEL PROTOCOL I LES POSSIBILITATS QUE TÉ AL SEU ABAST.

*EN CAS DE QUE ES TRACTI D'UNA AGRESSIÓ LLEU ES RESPECTARÀ LA DECISIÓ DE LA PERSONA AGREDIDA D'ACTIVAR O NO EL PROTOCOL.

*EN ELS CASOS GREUS I MOLT GREUS S'ACTIVARÀ EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ.

Si qui denuncia és la persona agredida es podrà adreçar a:

- Les persones que formen part de l'organització de la FM. Comissió de Festes, *agents preventius*, ...

Actuació davant les agressions:

L'actuació contempla tres moments:

1. **AVÍS:** se li comunica a la persona agressora que està protagonitzant una agressió i que la persona agredida se sent incòmoda i violentada. Se li fa saber que si no atura aquesta actitud, serà expulsada de l'espai festiu.

2. **EXPULSIÓ:** si la persona agressora no atura l'assetjament se l'expulsarà de l'espai festiu.

Els *agents preventius*, juntament amb d'altres persones de la comissió de festes, prèviament formades, s'encarregaran de convidar a marxar a la persona agressora.

En funció de l'agressió i de la resposta de la persona agressora s'avisarà als òrgans competents en la matèria.

3. **REBUIG COMUNITARI:** Es contempla la possibilitat que un cop realitzada l'expulsió, es recordi per megafonia que no es toleren discriminacions sexistes ni de cap tipus de violència masclista u homòfoba a les festes.

Com acompanyem a la persona que ha patit una agressió?

Després d'una agressió sempre oferirem acompanyament a la persona agredida i tindrem en consideració la tipologia i intensitat de l'agressió, així com la resposta i actitud de la persona agressora.

En el cas de que la persona agredida necessiti suport mèdic, policial i/o emocional se l'acompanyarà als diferents serveis de forma coordinada amb els *agents preventius*.

4. CONTACTES

Davant de qualsevol dubte o aclaració. Es pot contactar amb la Regidoria de Drets Socials i Participació Ciutadana.

Tel. 661657572 / Ajuntament 938995061

mail: ruanasi@diba.cat

Emergències

Tel. 112

Quan parlem d'*agents preventius*, ens referim al càrrecs electes del govern de l'ajuntament de St. Pere de Riudebitlles. No es descarta ampliar aquesta figura a través de la *xarxa de voluntariat* que habitualment col·labora amb l'organització dels actes festius de l'ajuntament.

5. DIFUSIÓ I FORMACIÓ JULIOL 2016

Difusió:

- Premsa comarcal
- Entitats locals mitjançant mailing personalitzat
- Consell de Joves
- Presentació a la Comissió de Festes
- Càrrecs electes
- Enviament personalitzat a tots els grups de música, agents de maneament, col·lectius i entitats que participen o col·laboren de la Festa Major.

Formació específica:

Continguts:

1. Aproximació a les violències masclistes i les seves manifestacions.
2. Per què actuar en espais d'oci i de festa major.
3. Què entenen per violències masclistes en entorns festius.
4. Com actuar si es produeix una agressió: Protocol d'Actuació.
5. La funció dels *agents preventius*.
6. Acompanyament i coordinacions.

6. DOCUMENTS DE REFERÈNCIA

- Protocol d'actuació contra les agressions sexistes festes majors del Poble Sec. Juliol 2015
- Protocol per a la prevenció i abordatge de les violències masclistes als moviments socials. Justa Revolta
- Protocol per unes fetes lliures de Violències Heteropatriarcal de l'ajuntament de Cerdanyola del Vallès.
- Campaña de prevención y sensibilización ciudadana. “*Por unas fiestas libres de agresiones sexistas*”. Ayuntamiento de Pamplona.
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.